UUTISET

Jos ihmisillä on tietoa, ei tarvitse pelätä.
EBOLA-ASIANTUNTIJA JACKSON AMONE, UGANDAN TERVEYSMINISTERIÖ

Energiajätti Eon keskittyy uusiutuvaan

Saksalainen energiajätti Eon jakautuu kahteen osaan. Eon aikoo keskittyä uusiutuvaan energiaan ja irrottautua fossiilisiin polttoaineisiin ja ydinvoimaan perustuvasta tuotannosta.

Eon suunnittelee toimintansa jakoa kahteen yhtiöön. Uusiutuva energia, jakelu ja energian tehostamispalvelut jäisivät nykyiseen yhtiöön.

Uuteen perustettavaan yhtiöön siirrettäisiin muu energian tuotanto kuten hiili-, kaasu- ja ydinvoimalat.

Eon jäisi aluksi uuteen yhtiöön vähemmistöosakkaaksi, mutta suunnittelee myyvänsä myöhemmin koko osuutensa siitä.

”Olemme vakuuttuneita, että on välttämätöntä vastata dramaattisesti muuttuneisiin maailman energiamarkkinoihin, teknologiseen kehitykseen ja asiakkaiden odotuksiin uudella rohkealla alulla”, Eonin toimitusjohtaja **Johannes Teyssen** sanoi yhtiön tiedotteessa.

Eon aikoo listata uuden yhtiön pörssiin. Siihen siirtyisi kolmannes eli 20 000 Eonin nykyistä

> Eon aikoo listata uuden yhtiön pörssiin.

työntekijää, emoyhtiöön jäisi 40 000.

Uuden yhtiön irtautumisesta päätettäisiin lopullisesti vuoden 2016 yhtiökokouksessa.

Eon omistaa yhdessä Fortumin kanssa Ruotsissa Oskarshamnin kolme ydinvoimalaa.

Suomessa Eon oli perustamassa ydinvoimayhtiö Fennovoimaa vuonna 2007.

Eon päätti kuitenkin vetäytyä Pyhäjoelle suunnitellusta ydinvoimalasta vuonna 2012. Eonille aiemmin kuuluneen 34 prosentin osuuden Fennovoimasta omistaa nyt venäläinen Rosatom.

Eon on myynyt myös muut Suomen toimintonsa.

Viidenneksen osuuden kaasuyhtiö Gasumista Eon myi marraskuun alussa Suomen valtiolle.

JUHA KAIHLANEN

Atria lomauttaa

Atria leikkaa tuotantoaan Nurmon tehtaalla ensi vuonna. Tavoite on vähentää toimintaa ensi vuonna enintään 40 henkilötyövuoden verran lyhyillä lomautuksilla.

Yrityksen mukaan tavoite on sopeuttaa tuotanto vastaamaan markkinatilannetta. Atria käynnistää yhteistoimintaneuvottelut henkilöstön kanssa välittömästi. Ne koskevat 140 työntekijää Nurmon sikateurastamolla.

Järjestelyt pyritään toteuttamaan lyhyillä lomautuksilla.

JUHANI REKU

Maataloustuottajain Keski-Pohjanmaan sääntömääräiset
SYYSKOKOUKSET
Kannus 9.12. klo 19:30 Kannuksen maaseutuopisto, Koivukartano
Maataloustuottajain yhdistysten johtokunta
Keski-Pohjanmaa MTK
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Maataloustuottajain yhdistysten
MTK
SYYSKOKOUKSET
pidetään 8.12.–14.12.2014
maataloustuottajaliitoittain seuraavasti

ETELÄ-SAVO
Hirvensalmi 9.12. 10.00 Valtuustosali

PIRKANMAA
Kangasala 9.12. 10.00 Saarioinen, Isoniementie 76
Luopioinen [1] [2]) 9.12. 19.00 Rautahovi, Rautajärventie 30
Virrat [1]) 10.12. 10.00 Nuorisokeskus Marttisen Paunu-sali, Herrasentie 16
Tottijärvi [2]) 10.12. 18.30 Siuvolla, Pajulahdentie 208
[1]) vuosikokous, käsitellään sääntöjen vuosikokoukselle määräämät asiat
[2]) puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali vuodeksi 2015

POHJOIS-KARJALA
Viinijärvi 8.12. 18.30 Viinimarja, Siikoniementie 35
Värtsilä 9.12. 10.00 Värtsilän kylätalo, Hopeakalliontie
Keski-Karjala 10.12. 11.00 Koivikon Kievari
Rääkkylä * 10.12. 19.00 Kunnantalon valtuustosali
Eno* 11.12. 10.00 Enon Osuuspankin kokoustila
Lieksa* 11.12. 10.00 Lieksan Aseman kahvio
* Johtokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali

SATAKUNTA
MTK-Säkylä 9.12. 18.00 Pyhäpirtti
MTK-Lappi 10.12. 18.00 Länsi-Suomen OP, Nortamonk.16, Rauma
MTK-Rauma 10.12. 18.00 Länsi-Suomen OP, Nortamonk.16, Rauma

Kokouksissa käsitellään maataloustuottajain yhdistysten sääntöjen 10 §:n 2 momentissa mainitut asiat; mm. hyväksytään toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä vahvistetaan jäsenmaksut vuodelle 2015. Kokouksissa toimitetaan yhdistysten johtokunnan tarvittavien jäsenten sekä muiden edustajien vaali eri tehtäviin.

Maataloustuottajain yhdistysten johtokunnat

Tilaajapalvelu netissä!
Omat tiedot -osio on uudistettu!
Omat tiedot-osiossa voit nyt:
- tarkastella omia tilauksiasi
- tehdä uusia tilauksia
- tarkistaa ja muokata yhteystietojasi
- tehdä tilapäisen ja vakituisen osoitteenmuutoksen
- tehdä tilapäisen jakelunkeskeytyksen (esimerkiksi loman ajaksi)

Tarvitset vain yhden käyttäjätunnuksen!
Hallinnoi Omat tiedot -osiossa Maaseudun Tulevaisuuden, Koneviestin ja Aarteen tilauksiin liittyviä asioita.
Omat tiedot -osioon pääset kirjautumalla osoitteessa: www.maaseuduntulevaisuus.fi/kirjaudu
MAASEUDUN TULEVAISUUS

JUHO PAAVOLA

Terveydenhuollon työntekijä Agnes Nakubulva testaa Ugandaan saapuvia matkailijoita Enteben lentokentällä. Testi paljastaa kuumeen. Tavoite on torjua ebolan leviäminen. Samalla havaitaan muitakin tauteja, esimerkiksi malariaa.

TAUTITIETOA

Hiv ja ebola opettaneet Ugandaa

Uganda on kouluttanut ebolan tunnistamiseen ja hoitamiseen muiden Itä-Afrikan maiden terveys- ja rajavalvonnan henkilöstöä.
Maa on valmis lisäämään Länsi-Afrikan maissa työskentelevää henkilöstöä nykyisestä noin 20:sta jopa 70:een.
Tarttuvien tautien tutkimusta ja oikeiden hoitomenetelmien kehittämistä varten perustettiin Ugandassa oma virasto (CDC) 1980-luvulla hiv-viruksen yleistyttyä.
Ebolaa tavattiin maassa ensimmäisen kerran 2000–2001 ja kaksi kertaa sen jälkeen. Jälkimmäisellä kerralla kaksi vuotta sitten ebolaan kuoli yksi henkilö.
Toista verenvuotovirusta marburgia tavattiin ensi kerran 1960-luvulla. Tuorein tapaus oli lokakuussa: marburgiin sairastunut henkilö parani eikä tauti levinnyt.
Joulukuussa 2013 alkaneeseen ebolaepidemiaan on kuollut eri puolilla maailmaa lähes 7 000 ihmistä. Tautiin sairastuneita on noin 16 000. Näin kertoo WHO.

Uganda näyttää muille mallia ebolaviruksen etsinnässä

Ugandassa on opittu torjumaan ebolaa heti ensimmäisen potilaan löydyttyä. Hämärän peitossa on kuitenkin, miten virus leviää eläimistä ihmisiin.

KAMPALA & ENTEBBE, UGANDA (MT)
Länsi-Afrikan ebolaepidemiasta pitäisi koko maailman ottaa opiksi, sanoo tohtori **William Bazeyo**.

”En yllättyisi, vaikka ebola puhkeaisi seuraavaksi jossain maassa, jossa sitä ei löydy Afrikan tavoin kotoperäisesti.”

Hän viittaa siihen, että ihmiset liikkuvat nykyisin enemmän kuin koskaan.

Ebolavirus elää kantajassaan suhteellisen kauan, kolmisen viikkoa, minkä aikana potilas on täysin oireeton. Vasta kuumeen noustua viruskanta alkaa levitä elimistössä ja myös tarttua muihin.

Länsi-Afrikan tilanteesta voidaan oppia

Bazeyo on Ugandan suurimman korkeakoulun, Makeren yliopiston, apulaisprofessori ja tunnettu kotimaassaan työstään tarttuvien tautien ehkäisemiseksi.

Guinean, Sierra Leonen ja Liberian tilanne voi toimia herättäjänä niin vauraissa kuin köyhemmissä maissa siihen, että tarttuvien tautien varhaiseen tunnistamiseen opeteltaisiin systemaattinen toimintamalli.

Jos ebola varmistetaan, tarvitaan poliittista tahtoa toimia siten kuin kansan etu vaatii. Se voi edellyttää myös asettumista kansalaisten yleistä mielipidettä vastaan, Bazeyo korostaa.

Hänen mielestään kolmen Länsi-Afrikan maan johto ei toiminut näin vaan he asettuivat puolustamaan kansansa kulttuurisia tapoja.

Kuolleiden perinteinen säilyttäminen ja peseminen kotona useita päiviä ennen hautaamista on pahin viruksen levittäjä maissa, joissa terveydenhoitojärjestelmät ovat olleet täysin riittämättömät.

Tieto helpottaa varautumista

Ugandan terveysministeriön ebola-asiantuntija **Jackson Amone** kertoo, että Ugandassa herättäjänä toimi 1980-luvun lopulla laajalle levinnyt hiv-virus. Silloin tuore presidentti **Yoweri Mosevereni** uskoi terveysalan väkeä.

Hiv- ja aids-potilaita alettiin hoitaa kuten muitakin hoitoa tarvitsevia ja seksuaalivalistukseen panostettiin.

Toinen herättäjä oli vuosien 2000–2001 ebolavirus, joka tappoi 224 ugandalaista 425 sairastuneesta – mukana terveysalan ammattilaisia.

Amone on nähnyt ebolan leviämistä läheltä työskenneltyään Sierra Leonessa ebolakeskuksen hoitoyksikön johtajana.

MT tapasi miehen hänen kotimaassaan marraskuun puolivälissä juuri ennen kuin hän palasi Maailman terveysjärjestön WHO:n palvelukseen.

”Jos ihmisillä on tietoa, ei tarvitse pelätä.”

Siksi tarvitaan laajaa ammattilaisten koulutusta ja asiatiedon lisäämistä kansalaisten keskuudessa. Ugandassa koulutusta ebolan tunnistamiseen ja siihen, miten toimia epäilyn tultua esiin, on annettu paitsi terveydenhuollon ammattilaisille myös rajavartioston henkilökunnalle, poliiseille ja paikallisille vapaaehtoisille, joita palvelee terveys- ja sosiaalialan järjestöissä.

Amone haluaa nostaa esiin myös henkisen puolen: sairaudesta toipuminen vie nykyisellä tautialueella pitkään.

Koko ympäröivä yhteisö saattaa hylkiä sairastuneita ja heidän läheisiään. Stressi voi johtaa tunnistamattomana jopa traumaan ja sen jälkihoitoon tarvitaan henkistä tukea, hän sanoo.

Alkuperä arvailujen varassa

Ebolaviruksen leviämistä luonnossa ei tunneta riittävästi. Se on zoonoosi eli tauti, joka tarttuu eläimistä ihmisiin ja ihmisistä eläimiin. Ainakin apinat, hedelmälepakot ja mahdollisesti myös antiloopit kantavat virusta.

Mutta mistä kaikista eläimistä se voi tarttua ja miten sen leviämisketju voitaisiin katkaista, on vielä arvailujen varassa.

Amonella on silti myönteistäkin kerrottavaa. Sierra Leonessa on tavattu perheitä, joissa jotkut sairastuvat ja toiset eivät, vaikka he asuvat samoissa tiloissa.

”Vaikka ebola voi levitä nykymaailmassa kaikkialle, siihen on myös olemassa vastustuskykyä.”

Kunhan tutkimukseen panostetaan, hän uskoo, että sekä taudin leviämistapa että sen vastustuskyvyn syyt ovat selvitettävissä.

KAIJALEENA RUNSTEN

Ebolavirus vie vastustuskyvyn

Ugandassa on käytössä ebolaan niin sanottu kolmen vaiheen torjuntaohjelma: oireiden tunnistaminen, viruksen varmentaminen laboratorioanalyysillä ja nopea, oikean hoidon aloittaminen.

Järjestelmä toimii vastaavalla tavalla kuin Suomessa, kuten Helsingissä marraskuun alussa koetussa ebolaepäilyssä nähtiin.

Tarttuvien tautien asiantuntija **Jackson Amone** nostaa varhaiseen hoitoon uuden näkökulman.

Yleensä kuumepotilaan eristämisen ajatellaan olevan tarpeen, jotta muut ihmiset eivät saisi tartuntaa.

Koska tautiin ei ole tunnettuja lääkkeitä, tehokas nesteytys ja nopea eristäminen ovat välttämättömiä myös potilaan selviytymisen kannalta. Kuumeen noustua ebolapotilaiden vastuskyky heikkenee ja he ovat alttiita saamaan muita tulehduksia, hän sanoo.

Länsi-Afrikan epidemia on antanut viitteitä siitä, että suuri kuolleisuus voi johtua itse asiassa tästä eikä niinkään siitä, että verenvuotokuume itsessään olisi suoranaisesti tappava.

Kuume mitataan rajalla

Ugandaan saapuvilta matkustajilta mitataan lentokentällä lämpö. Kuumemittarit ovat käytössä useiden Afrikan maiden rajoilla.

Mittauksen tarkoitus on katkaista taudin leviäminen. Taudin etenemistä hillitsee myös suorien lentojen loppuminen tautialueelle.

Elokuussa alkaneiden terveystarkastusten saldona on noin 15 lisätutkimuksiin joutunutta potilasta muttei yhtään ebolatapausta, kertoo Entebben kansainvälisen lentoaseman lääkäri **Joseph Ojuwang.**

Ojuwang, joka työskentelee varsinaisesti Ugandan tarttuvien tautien virastossa CDC:ssä vuorottelee kentän lääkärinä kahden muun kollegansa kanssa.

Muutamia potilaita on eristetty jatkotutkimuksiin, mutta näissäkin tapauksissa kuumeen tai pahoinvoinnin syy on ollut malaria, influenssa tai muu virustauti.

Tarttuvien tautien ehkäisyn näkökulmasta rajatarkastuksista karttuu hyödyllistä kokemusta erilaisten oireiden erottamiseksi, mutta loputtomiin niitä tuskin tullaan Ojuwangin mukaan jatkamaan, kunhan tauti ottaa Länsi-Afrikassa laantuakseen.

Lentomatkustajat ovat suhtautuneet tuloaulan tarkastuksiin pääosin hyvin, lääkäri sanoo.

”Aluksi jotkut koettivat kieltäytyä. Kun lentoyhtiöt saatiin yhteistyöhön levittämään matkustajille tietoa jo ennakkoon tai viimeistään lennon aikana, ongelmia ei ole enää ollut”, Ojuwang kertoo.

KAIJALEENA RUNSTEN

UUTISTAUSTA

Ukrainan kriisi on talouksien sota

Saksassa on viime kuukausina yleistynyt termi Putinin ymmärtäjä. Sillä tarkoitetaan ulkopoliittista katsantokantaa, missä Venäjän toimia Ukrainassa selitetään myös Moskovan edut huomioon ottavalla tavalla.

Saksan liittohallitus on liittokansleri **Angela Merkelin** (CDU) johdolla vetänyt Ukrainan tilanteessa tiukkaa talouspakotteiden politiikkaa Venäjää vastaan.

Nyt ministeri **Frank-Walter Steinmeierin** (SPD) johtamassa Saksan ulkoministeriössä ovat äänenpainot muuttumassa. Steinmeier lausui viime viikolla, että eristetty, taloudelliseen romahdukseen ajettu Venäjä ei suinkaan edesauta Euroopan turvallisuutta eikä Ukrainan vakauttamista. Päinvastoin, ahdinkoon ajettu Venäjä muodostaa vaaran kummallekin.

Kauppaliittojen konflikti

Saksan ulkoministeriössä Ukrainan ja Venäjän kriisiin johtanutta tilannetta on arvioitu aiempaa syvällisemmin. Ministeriöstä kerrotaan, että venäläiset aivan ymmärrettävistä syistä huolestuivat Ukrainan hankkeista solmia vapaakauppasopimus EU:n kanssa.

Presidentti **Vladimir Putinin** virkakauden keskeisiin suunnitelmiin kuului Ukrainan liittäminen Kazakstanin ja Valko-Venäjän lisäksi Euraasian unioniin. Saksalaisen tulkinnan mukaan Ukrainan osallisuus Itsenäisten valtioiden yhteisössä tarjoaa vapaan pääsyn myös Euraasian unionin markkinoille.

Siksi kauppa- ja investointivirtojen kiertokulku nousivat Venäjän hallitukselle todella mittavaksi ongelmaksi. Moskovassa nähtiin kauhukuva siitä, että eurooppalaisilla sisämarkkinoilla tuotetut tavarat voidaan ennen pitkää tuoda Ukrainan kautta tullivapaasti Venäjälle.

Saksan ulkoministeriössä myönnetään nyt, että kahden vapaakauppaliiton, Euroopan unionin ja Euraasian unionin Ukrainan liittyvät ongelmat eivät saaneet riittävästi painoarvoa kauppaliittojen vuoropuhelussa.

Rauniotalous Ukraina

Toinen talouksien taistelu meneillään olevassa kriisissä on Ukrainan talouden romuttaminen Euroopan unionille kelpaamattomaan kuntoon. Siinä Venäjä on onnistunut verrattain hyvin.

Ennen Venäjän ja sen tukemien separatistien joukkoja vastaan alkaneita taisteluja oli Donetskin ja Luhanskin alueiden osuus Ukrainan viennistä neljännes.

Alueiden metalliteollisuus oli Ukrainan talouden veturi. Metalliteollisuuden lisäksi kaivostoiminta sijaitsee suurelta osin nyt miehitetyillä alueilla.

Hiilikaivoksista 70 prosenttia on kokonaan poissa käytöstä. Ukraina on muuttunut hiilen viejämaasta sen tuojamaaksi.

Maan tärkeimmäksi toimialaksi on jäänyt maatalous.

Valuutan hryvnjan arvosta on tänä vuonna kadonnut kaksi kolmasosaa ja vuosi-inflaatio hipoo 20 prosenttia.

Samaan aikaan Ukrainan valtion puolustusmenot ovat kasvaneet valtavasti. Presidentti **Petro Porošenkon** lähipiiristä kerrotaan puolustusbudjetin paisuneen parissa kuukaudessa kahdella miljardilla dollarilla.

Ukrainan valtiovarainministeriö ennakoi maan kansantuotteen vajoavan tänä vuonna 8–10 prosenttia. Talousyhteistyöstä EU:n kanssa ei ihan ensi hätään tule pelastusta. Ukrainan ja EU:n vapaakauppasopimuksen lopullinen voimaantulo siirtyi tammikuuhun 2016.

JORMA MATTILA on Berliinissä työskentelevä ulkomaankirjeenvaihtaja.
mattila.press@gmail.com

Fortum ja St1 aikovat hyödyntää maalämpöä

Fortum ja St1 aikovat rakentaa Suomen ensimmäisen geotermisellä energialla eli maalämmöllä toimivan koelaitoksen Espooseen.

Laitos on tarkoitettu lämmön tuotantoon.

Maalämpöä hyödynnetään poraamalla kaksi reikää kilometrien syvyyteen. Vettä syötetään toisesta reiästä sisään. Vesi nousee kuumentuneena ylös toisesta reiästä.

Kuumentuneen veden sisältämä lämpö syötetään lämpölaitoksella lämmönvaihtimen kautta kaukolämpöverkkoon. Vesi kuumenee prosessissa niin lämpimäksi, että sitä voidaan käyttää suoraan kaukolämmöntuotantoon ilman lämpöpumppuja.

Laitoksen on määrä valmistua vuonna 2016.

”Geoterminen lämpö on päästötöntä energiaa, jota ei ole Suomessa vielä hyödynnetty tässä mittakaavassa. Se lisää lämmöntuotannon joustavuutta ja vähentää päästöjä Espoon alueella”, Fortumin Suomen ja Baltian lämpöliiketoiminnasta vastaava johtaja **Jouni Haikarainen** sanoo tiedotteessa.

”Investoimme strategiamme mukaisesti tähän pilottihankkeeseen, sillä uskomme, että menetelmällä on mahdollista tuottaa merkittäviä määriä energiaa teollisessa mittakaavassa kansainvälisestikin”, kertoo St1:n hallituksen puheenjohtaja **Mika Anttonen**.

Ei polttoainetta, ei päästöjä

St1:n geoterminen laitos rakennetaan Fortumin Otaniemen tai Kivenlahden lämpölaitoksen yhteyteen.

Fortum ostaa laitoksen tuottaman lämpöenergian Espoon kaukolämpöverkkoon.

Geotermisen laitoksen arvioidaan tuottavan parhaimmillaan 40 megawatin teholla lämpöä. Fortum pystyy kattamaan sillä jopa kymmenen prosenttia kaukolämmön tarpeesta Espoon alueella. Geotermisessä lämmöntuotannossa ei käytetä lainkaan polttoaineita, joten laitos ei tuota ilmakehään päästöjä.

JUHA KAIHLANEN